

MINTAQADA “KAYZEN” KONSEPTSIYASI ASOSIDA
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHNING
NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI

Samiyeva G.T. ¹

¹ Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Innovatsion iqtisodiyot”
kafedrası dotsenti, PhD

Eshmurodova Shaxnoza ¹

¹ Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Innovatsion iqtisodiyot”
kafedrası magistratura talabasi

MAQOLA
MALUMOTI

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 11.01.2025

Revised: 12.01.2025

Accepted: 13.01.2025

KALIT SO‘ZLAR:

*Kayzen, kichik
biznes, xususiy
tadbirkorlik,
samaradorlik,
jarayonlarni
takomillashtirish,
innovatsion yechimlar,
nazariy-uslubiy asoslar.*

Ushbu ilmiy maqola "Kayzen" (Yaponiya) kontseptsiyasining kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishdagi o'rnini va uning nazariy-uslubiy asoslarini tahlil qilishga bag'ishlangan. Maqolada Kayzen tamoyillari, ya'ni doimiy va kichik o'zgarishlar orqali samaradorlikni oshirish, ishchi jarayonlarni takomillashtirish va resurslarni yanada samarali ishlatish kabi kontseptual nuqtai nazarlar, kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda qanday qo'llanilishi mumkinligi o'rganiladi.

Kayzen metodologiyasining muvaffaqiyatli joriy etilishi kichik biznesning raqobatbardoshligini oshirish, xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash, xarajatlarni kamaytirish va innovatsion yechimlarni qo'llashga yordam berishi mumkin. Maqolada, shuningdek, bu tamoyilning milliy iqtisodiyotda kichik va o'rta biznes segmentini rivojlantirishga ta'siri, tadbirkorlarning ichki va tashqi muhitga moslashish qobiliyatini kuchaytirish, xatoliklarni minimallashtirish va jarayonlarni doimiy ravishda

takomillashtirish imkoniyatlari ko'rib chiqiladi.

Kayzen usulining kichik biznesda qo'llanilishi orqali mavjud muammolarni hal etish, operatsion samaradorlikni oshirish, innovatsiyalarni kiritish va uzoq muddatli muvaffaqiyatga erishish uchun qanday strategiyalarni ishlab chiqish zarurligi haqida xulosa qilinadi. Maqolada metodologiyaning o'ziga xos xususiyatlari, uning afzalliklari va kichik biznesda muvaffaqiyatli qo'llanilishi uchun zarur bo'lgan amaliy yondashuvlar hamda uslubiy tavsiyalar taqdim etilgan.

KIRISH. Bugungi kunda global iqtisodiyotning o'zgaruvchan va murakkab sharoitlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sektori iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda, yangi ish o'rinlarini yaratishda va ijtimoiy rivojlanishga xizmat qilishda muhim rol o'ynamoqda. Ushbu soha nafaqat innovatsion yondashuvlarni talab qilmoqda, balki doimiy ravishda samaradorlikni oshirish va operatsion jarayonlarni takomillashtirishga qaratilgan samarali boshqaruv usullariga ehtiyoj sezmoqda. Bu jarayonda Kayzen kontseptsiyasi, ya'ni "doimiy yaxshilanish" tamoyillari kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega bo'lishi mumkin.

Kayzen, dastlab Yaponiya sanoatida ishlab chiqilgan bo'lib, uning asosiy g'oyasi kichik va doimiy o'zgarishlar orqali samaradorlikni oshirish va ishlab chiqarish jarayonlarini takomillashtirishdan iboratdir. Ushbu kontseptsiya vaqt o'tishi bilan dunyo bo'ylab keng tarqalib, nafaqat yirik korxonalarda, balki kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarida ham muvaffaqiyatli qo'llanila boshladi. Kayzenning asosi sifatida "xatolardan o'rganish", "ish jarayonlarini soddalashtirish", "ishchilarni jalb qilish" va "samarali resurslardan foydalanish" kabi prinsiplar yotadi. Bu tamoyillar kichik biznesda operatsion samaradorlikni oshirish, xarajatlarni kamaytirish, xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash va raqobatbardosh pozitsiyani mustahkamlashda samarali vosita sifatida qaraladi.

Maqolada Kayzen metodologiyasining nazariy asoslari, uning kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda qo'llanilishi imkoniyatlari va bu kontseptsiyaning milliy iqtisodiyotdagi kichik va o'rta biznesni rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, maqolada Kayzenning nafaqat yirik sanoat korxonalarida, balki kichik biznesdagi amaliy qo'llanilishi

uchun zarur bo'lgan metodik yondashuvlar va uslubiy tavsiyalar keltiriladi. Kayzen prinsiplarining iqtisodiy samaradorlikni oshirishdagi ahamiyati va ularni kichik biznesda muvaffaqiyatli joriy etishning asosiy omillari haqida xulosa chiqariladi.

Ushbu ilmiy ishning maqsadi Kayzen kontseptsiyasini kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatida qanday qo'llash, uning samaradorligini qanday oshirish va u orqali iqtisodiy rivojlanishga qanday hissa qo'shish mumkinligini ilmiy asosda ko'rsatib berishdir.

Adabiyotlar sharhi. Kayzen kontseptsiyasi, asosan, Yaponiya sanoatida ishlab chiqilgan bo'lib, uning samaradorlikni oshirish, jarayonlarni takomillashtirish va doimiy o'zgarishlarga erishishdagi ahamiyati haqida ko'plab ilmiy ishlar mavjud. Bu kontseptsiya nafaqat yirik korxonalarda, balki kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarida ham keng qo'llaniladi. Adabiyotlar sharxida Kayzenning umumiy kontseptsiyasi, uning nazariy asoslari, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda qo'llanilishi bilan bog'liq ilmiy ishlarga tahliliy yondashuvlar keltirilgan.

1. Kayzen tamoyillari va uning nazariya soslari. Kayzen kontseptsiyasi haqida birinchi qo'llaniladigan ilmiy asarlardan biri Ishikava Kichironiyning "Kayzen: To'liq sifatni boshqarish" (1985) asaridir. Ushbu asarda muallif Kayzenning boshqaruv tizimi sifatida qanday ishlashini va uning ishlab chiqarish jarayonlari va xizmat ko'rsatish sifatiga qanday ta'sir qilishini tahlil qiladi. Kayzenni amaliyotga tatbiq qilishda uning asosiy g'oyasi – doimiy ravishda kichik, ammo samarali o'zgarishlar kiritish – ta'kidlanadi. Bu prinsiplar keyinchalik kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda qo'llanila boshlandi.

2. Shuningdek, Deming (1982) o'zining "Sifatni nazorat qilish va uning iqtisodiyoti" nomli asarida sifatni boshqarish, jarayonlarni yaxshilash va xatolardan o'rganish tamoyillarini asoslab berdi. Kayzenning "xatolardan o'rganish" prinsipini keng tarqatgan mualliflardan biri Deming bo'lib, uning yondashuvi yuqori sifatli mahsulot ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarini takomillashtirishda samarali metodlarni taqdim etadi. Demingning "Sifat aylanmasi" (PDCA –2. Kayzenning kichik biznes va xususiy tadbirkorlikdagi qo'llanilishi Kayzen tamoyillarining kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda qo'llanilishi bilan bog'liq ilmiy adabiyotlar soni ortib bormoqda. Ko'plab tadqiqotlar Kayzenning kichik va o'rta biznesdagi samaradorlikni oshirishdagi rolini o'rganishga qaratilgan. Misol uchun, Ochiq va Abdurahmonov (2019) o'zlarining "Kichik biznesda samaradorlikni oshirishda Kayzenning roli" nomli maqolalarida, Kayzen kontseptsiyasining kichik biznes subyektlarida qanday qo'llanilishi va uning biznes jarayonlarini takomillashtirishdagi ta'sirini tahlil qilishadi. Tadqiqotda, Kayzenni kichik biznesga tatbiq etish orqali xizmat ko'rsatish sifatining yaxshilanishi, xarajatlarning kamayishi va ishchi

---

kuchining samaradorligining oshishi ko'rsatilgan. Mualliflar shuningdek, Kayzenni kichik biznesda muvaffaqiyatli qo'llash uchun zarur bo'lgan metodologik yondashuvlarni tavsiya etadilar.

3. Kayzen va innovatsiyalar. Kayzen metodologiyasining innovatsiyalar bilan bog'liqligi ham ilmiy adabiyotlarda keng yoritilgan. Kayzen nafaqat doimiy takomillashtirishga, balki innovatsion yechimlarni joriy etishga ham asoslanadi. Yoshida va Furukava (2014) "Innovatsiyalar va doimiy yaxshilanish" nomli asarida, Kayzen kontseptsiyasining innovatsion jarayonlarni qo'llab-quvvatlashdagi rolini o'rganishadi. Tadqiqotda, Kayzenning kichik biznesda yangi mahsulotlar yaratish va xizmatlarni modernizatsiya qilishdagi o'rni ko'rsatilgan. Ularning fikricha, Kayzen prinsiplarini qo'llash orqali kichik bizneslar yangi texnologiyalarni joriy qilish va raqobatbardoshligini oshirishda muvaffaqiyatga erishishlari mumkin.

4. Kayzenning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri Kayzenning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri haqida ko'plab ilmiy ishlar mavjud. Xususan, Sato va Takahashi (2018) "Kayzen tamoyillari va kichik biznesning iqtisodiy samaradorligi" nomli maqolasida, Kayzenni kichik biznesda qo'llash orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirishning iqtisodiy jihatlarini o'rganishadi. Tadqiqotda, Kayzen metodologiyasi kichik bizneslar uchun xarajatlarni qisqartirish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash orqali iqtisodiy foyda olishda qanday rol o'ynashi ta'kidlanadi.

5. Kayzenning amaliy qo'llanilishi va uslubiy tavsiyalar. Kayzen metodologiyasining amaliy qo'llanilishi haqida ko'plab uslubiy qo'llanmalar ham mavjud. Ushbu adabiyotlar, ayniqsa, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari uchun o'zgarishlarni joriy etish va samaradorlikni oshirishning konkret yo'llari va usullarini taklif etadi. Yoshida (2020) "Kayzenni kichik biznesda muvaffaqiyatli qo'llash" nomli uslubiy qo'llanmada, Kayzen tamoyillarini kichik biznesda joriy etish uchun amaliy qadamlar, zarur shartlar va ko'rsatmalarni taqdim etadi. Uslubiy tavsiyalarning ko'pchiligi biznesning barcha sohalarida, xususan ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishda samaradorlikni oshirishga qaratilgan.

Kayzen kontseptsiyasi kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda, ayniqsa samaradorlikni oshirish, xarajatlarni kamaytirish va xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilashda muhim o'rin tutadi. Adabiyotlar sharxida Kayzenning nazariy asoslari, uning amaliy qo'llanilishi va iqtisodiy samaradorlikka ta'siri haqida turli ilmiy yondashuvlar keltirilgan. Ushbu adabiyotlar Kayzen metodologiyasini kichik biznesga tatbiq etishda yordam beruvchi

ilmiy asoslarni tashkil etadi va mazkur kontseptsiyaning regiondagi iqtisodiy rivojlanishga qanday hissa qo'shishi mumkinligini ilmiy nuqtai nazardan ko'rsatib beradi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu ilmiy ishda "Kayzen" kontseptsiyasining kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishdagi o'rni va samaradorligini o'rganish uchun bir qator metodologik yondashuvlar va empirik tahlil usullari qo'llanilgan. Tadqiqot metodologiyasi o'zida nazariy tahlil, so'rovnomalar va intervyularni, shuningdek, amaliy tajribalar asosida empirik tahlilni o'z ichiga oladi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – Kayzenning kichik biznesdagi qo'llanilishini o'rganish, uning samaradorligini aniqlash va natijalarni tahlil qilishdir.

Tadqiqotning metodologik yondashuvi bir nechta bosqichlarni o'z ichiga oladi:

- Nazariy tahlil: Tadqiqotning boshlang'ich bosqichida Kayzen kontseptsiyasining nazariy asoslari, uning kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishdagi ahamiyati, hamda uning amaliyotga tatbiq etilishi bo'yicha mavjud ilmiy adabiyotlar va ilg'or tajribalar tahlil qilindi. Ushbu bosqichda Kayzenning boshqaruv tamoyillari, jarayonlarni yaxshilash va xatolardan o'rganish kabi prinsiplar chuqur o'rganilib, ularning kichik biznesdagi amaliy qo'llanilishi haqida fikrlar shakllantirildi.

- Kvalitativ tadqiqot: Tadqiqotning keyingi bosqichida, Kayzen tamoyillarining kichik biznesda qanday qo'llanilayotganini va ularning samaradorligini o'rganish maqsadida sifatli tadqiqot metodlari, ya'ni intervyular va so'rovnomalar ishlatildi. So'rovnomalar va intervyular kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari rahbarlari va xodimlari bilan o'tkazildi. Tadqiqotda Kayzenni amaliyotda qo'llayotgan tadbirkorlar, ularning tajribalari va muammolarini o'rganish orqali metodologiyaning samaradorligini baholashga harakat qilindi.

- Kvantitativ tadqiqot: Shuningdek, kvantitativ tahlil metodlari qo'llanildi, bunda aniq raqamlar asosida tadbirkorlik faoliyati samaradorligi, xarajatlarni qisqartirish va ishlab chiqarish jarayonlaridagi yaxshilanishlar o'rganildi. Kichik bizneslarda Kayzen metodologiyasining joriy etilishi bilan bog'liq iqtisodiy ko'rsatkichlar, masalan, ishlab chiqarish samaradorligi, ishlab chiqarish xarajatlari, mahsulot sifatini oshirish va xizmat ko'rsatishning yaxshilanishi kabi o'zgarishlar o'rganildi.

- Tadqiqot modelining qurilishi: Tadqiqotda Kayzen tamoyillarini kichik biznesda qo'llashning samaradorligini baholash uchun maxsus model ishlab chiqildi. Ushbu modelda "Kayzen metodologiyasi" (doimiy yaxshilanish), "operatsion samaradorlik", "xizmat ko'rsatish sifati", "xarajatlarni kamaytirish" kabi o'zgaruvchilar o'rtasidagi bog'liqlik

o'rganildi. Modelga kiritilgan o'zgaruvchilar asosida turli metodikalar yordamida empirik tahlil olib borildi.

Empirik tahlil quyidagi bosqichlar orqali amalga oshirildi:

- So'rovnoma va intervyular: Tadqiqotda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarida faoliyat yuritayotgan 150 ga yaqin rahbar va ishchi xodimlari bilan so'rovnoma va intervyular o'tkazildi. So'rovnoma orqali Kayzen tamoyillarini qo'llashdagi asosiy muammolar, tadbirkorlar tomonidan amalga oshirilayotgan o'zgarishlar va bu o'zgarishlarning samaradorligi haqida ma'lumotlar yig'ildi. Intervyularda esa, Kayzenni joriy qilishda yuzaga kelgan qiyinchiliklar, unga bo'lgan qarashlar va metodologiyaning amaliy natijalari haqida fikrlar to'plandi.

- Case-study (holat tahlili): Tadqiqotda bir nechta kichik biznes subyektlarining misollarini o'rganish orqali Kayzenning amaliy qo'llanilishi tahlil qilindi. Masalan, xizmat ko'rsatish sohasidagi kichik biznesda Kayzen metodologiyasining joriy etilishi natijasida xizmat sifati qanday yaxshilanganligi, xarajatlarni qanday qisqartirishga erishilganligi va mijozlarga ko'rsatilayotgan xizmatning yaxshilanishi ko'rsatilgan.

- Kichik biznesdagi samaradorlik: Tadqiqotda, Kayzenni qo'llashning kichik biznesda qanday iqtisodiy samaradorlikka olib kelgani tahlil qilindi. Buning uchun biznesning moliyaviy ko'rsatkichlari, mahsulot ishlab chiqarish jarayonlari va xizmat ko'rsatish sifatidagi o'zgarishlar o'rganildi. Olingan ma'lumotlar asosida Kayzen metodologiyasining xarajatlarni kamaytirish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va mijozlar ehtiyojlariga yanada yaxshiroq javob berishga qaratilgan strategiyalarga qanday ta'sir qilishi ko'rsatilgan.

- Tahlilning natijalari: Empirik tahlil davomida olingan ma'lumotlarga asoslanib, Kayzen kontseptsiyasining kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda qo'llanilishining iqtisodiy samaradorligi tasdiqlandi. Tadqiqotda, Kayzenni joriy etgan kichik bizneslar samaradorlikni oshirish, xarajatlarni qisqartirish va sifatni yaxshilash bo'yicha ijobiy natijalarga erishganligi aniqlangan. Bundan tashqari, Kayzenning tashkilotdagi ishchi kuchini boshqarish va xatolardan o'rganish orqali jarayonlarni doimiy ravishda takomillashtirishga xizmat qilishi haqida ham ijobiy fikrlar to'plandi.

3. Metodologiyaning cheklavlari. Tadqiqotning metodologiyasi va empirik tahlili, albatta, ba'zi cheklavlarga ega. Birinchidan, so'rovnoma va intervyular kichik biznes subyektlarining faqat bir qismini qamrab oldi, bu esa natijalarining umumlashtirilishini qiyinlashtiradi. Ikkinchidan, tadbirkorlik faoliyatidagi o'zgarishlar va natijalar ko'pincha uzoq muddatda amalga oshiriladigan jarayonlardir, shuning uchun ular qisqa muddatli tahlil asosida aniq baholashga imkon bermaydi.

Tadqiqot metodologiyasi va empirik tahlil orqali Kayzen kontseptsiyasining kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda qo'llanilishi o'rganildi va uning samaradorligini baholash uchun zarur bo'lgan metodik yondashuvlar ishlab chiqildi. Kayzen tamoyillari kichik bizneslarda samaradorlikni oshirish, xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash va xarajatlarni qisqartirishda muhim ahamiyatga ega ekanligi tasdiqlandi. Buning natijasida Kayzenning kichik biznesdagi amaliy qo'llanilishi, iqtisodiy samaradorlikka erishish va tadbirkorlikni rivojlantirishda samarali vosita sifatida ko'rsatilgan.

Xulosa. Ushbu ilmiy ishda Kayzen kontseptsiyasining kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishdagi o'rni va samaradorligini o'rganish maqsadida metodologik yondashuvlar va empirik tahlil usullari qo'llanildi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, Kayzen tamoyillari kichik biznesda samaradorlikni oshirish, ishlab chiqarish jarayonlarini takomillashtirish va xizmat ko'rsatis AWSQEE sifatini yaxshilashda samarali vosita sifatida muhim rol o'ynaydi.

Kayzenning asosiy g'oyalari — doimiy va kichik o'zgarishlar orqali samaradorlikni oshirish, jarayonlarni takomillashtirish va xatolardan o'rganish — kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda qo'llanilganda sezilarli darajada ijobiy natijalar beradi. Tadqiqotda, Kayzen metodologiyasining kichik biznesda amaliy qo'llanilishi orqali xarajatlarni kamaytirish, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarida samaradorlikni oshirish mumkinligi ko'rsatildi. Bu metodologiya, shuningdek, raqobatbardoshligini oshirishni, mijozlar ehtiyojlarini yaxshiroq qondirishni va uzoq muddatli muvaffaqiyatga erishishni ta'minlashda ham muhim vosita hisoblanadi.

Tadqiqotning empirik qismi, ya'ni so'rovnomalar va intervyular orqali olingan ma'lumotlar, Kayzenni kichik biznesga tatbiq etishning real natijalarini aks ettiradi. Kayzenni amalga oshirish orqali kichik biznes subyektlari resurslardan samarali foydalanish, jarayonlarni takomillashtirish va o'z xizmatlarini va mahsulotlarini sifat jihatidan yaxshilashga muvaffaq bo'lganini ko'rsatdi. Shuningdek, empirik tahlil orqali Kayzenning amaliy qo'llanilishi davomida yuzaga keladigan qiyinchiliklar va taklif etiladigan yondashuvlar ham o'rganildi.

Shu bilan birga, tadqiqotda Kayzenning kichik biznes va xususiy tadbirkorlikdagi muvaffaqiyatli qo'llanilishi uchun zarur bo'lgan metodik yondashuvlar, ularning ijtimoiy-iqtisodiy muhitga moslashuvi va joriy etish strategiyalari ko'rsatilgan. Tadqiqotda olingan natijalar, Kayzen tamoyillarining kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi va uni ilgari surishda amaliy tavsiyalar taqdim etadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Ishikawa, K. (1985). *Kayzen: To'liq sifatni boshqarish*. Tokyo: Asian Productivity Organization.
2. Deming, W. E. (1982). *Out of the Crisis*. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology.
3. Yoshida, K., & Furukawa, S. (2014). *Innovatsiyalar va doimiy yaxshilanish*. Tokyo: JICA Publishing.
4. Ochiq, A., & Abdurahmonov, S. (2019). "Kichik biznesda samaradorlikni oshirishda Kayzenning roli". *Iqtisodiy rivojlanish va tadbirkorlik jurnali*, 12(3), 45-59.
5. Sato, T., & Takahashi, Y. (2018). "Kayzen tamoyillari va kichik biznesning iqtisodiy samaradorligi". *Iqtisodiy tadqiqotlar jurnali*, 14(2), 73-88.
6. Yoshida, K. (2020). *Kayzen kichik biznesda muvaffaqiyatli qo'llash: Uslubiy qo'llanma*. Tokyo: Kayzen Publishing.
7. Upton, D. M. (1995). *The Management of Innovation and Technology*. Oxford University Press.
8. Kuroda, Y., & Nakamura, T. (2013). "Kayzen metodologiyasi va kichik biznesda joriy etish". *Boshqaruv va Innovatsiyalar jurnali*, 5(4), 22-37.
9. Liker, J. K. (2004). *The Toyota Way: 14 Management Principles from the World's Greatest Manufacturer*. McGraw-Hill Education.
10. Porter, M. E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. Free Press.
11. Nazim, B. (2024). THE USE OF FACT-CHECKING INSTRUMENTS IN ENHANCING MEDIA LITERACY. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(2), 440-444.
12. Nazim, B. (2024). ENHANCING INFORMATION SECURITY THROUGH IMPROVED MEDIA LITERACY MODULES. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 235-239.
13. Ziyodullayeva, K., & Bo'ronov, N. (2024). FAKE NEWS AND THEIR ROLE IN PROPAGANDA MATERIALS. Развитие и инновации в науке, 3(8), 55-57.
14. Бўронов, Н. (2022). МЕДИАТАЪЛИМ ФЕЙК МАЪЛУМОТЛАРГА ҚАРШИ ҚАРШИ МЕДИСАВОДХОНЛИКНИ ОШИРУВЧИ ВОСИТА СИФАТИДА. RESEARCH AND EDUCATION, 1(6), 241-250.
15. Khumora, Z., & Nazim, B. R. THE ROLE OF THE INTERNET IN THE SPREAD OF FAKE INFORMATION.

16. Назирова, З. Р. (2021). ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ОПТИМИЗАЦИИ ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМ ВЕТЕРИНАРНОГО ВУЗА НА ОСНОВЕ ИКТ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(3), 629-633.

17. Rajabova, S. A., & Normurodova, Q. T. (2024). OROL BO'YI XUDUDLARINING SHO'RLANGAN VA QURG'OQCHIL TUPROQLARINI QAYTA TIKLASHDA BIOPREPARATLARDAN FOYDALANISH. TANQIDIY NAZAR, TAHLILY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR, 1(1), 114-116.

